

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ» (ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»

КОСТОПІЛЬСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО
вул. Дубки, 2, м. Костопіль, Рівненської області,
тел.: +38 (03657) 7-67-71, kostopilske.lg@e-forest.gov.ua, kostdlg@kostopil.org

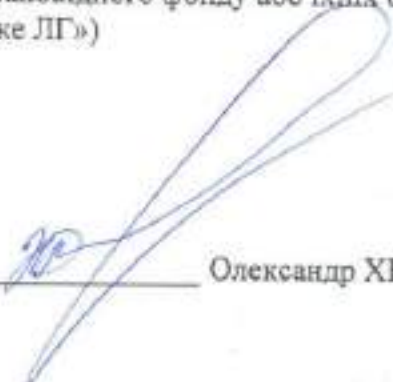
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор
Філія «Поліський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»
Віталій КОШМАК
« 31 » грудня 2025 р.

ЗВІТ
за результатами післяпроектного моніторингу впливу планованої
діяльності на довкілля
Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»
(Костопільського надлісництва)

у відповідності до Висновків з оцінки впливу на довкілля планової діяльності:
№ 21/01-202110228790/1 «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок: рубки головного користування – площа 327 га щорічно, суцільні санітарні рубки – площа 20,9 га щорічно (землі не належать до територій/об'єктів природно-заповідного фонду або їхніх охоронних зон) Рівненський район, Рівненської області» (ДП «Костопільське ЛГ»),
№ 21/01-20211187280/1 «Спеціальне використання лісових ресурсів шляхом проведення суцільних рубок головного користування, Рівненський адміністративний район, Рівненської області» (ДП «Клеванське ЛГ») та
№ 21/01-20211157271/1 «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок. Суцільні рубки головного користування – площа 127,1 га щорічно, суцільні санітарні рубки – площа 64,6 га щорічно (землі не належать до територій/об'єктів природно-заповідного фонду або їхніх охоронних зон)» (ДП «Рівненське ЛГ»)

Помічник начальника Костопільського надлісництва
Філія «Поліський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Олександр ХЕВЗІЮК

УДК 630*114

Державне агентство лісових ресурсів України
Національна академія наук України
Український орден «Знак Пошани» науково-дослідний інститут
лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького

ПОЛІСЬКИЙ ФІЛІАЛ УКРАЇНСЬКОГО ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ім. Г. М. ВИСОЦЬКОГО
(Поліський філіал УкрНДІЛГА)

10004, с. Довжик, вул. Нескорених, 2, телефон: +380959455800
Житомирський р-н, Житомирська обл. e-mail: polysskiy_branch@ukr.net

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Поліського філіалу УкрНДІЛГА,

канд. с.-г. наук, с. н. с.

Віктор ШЕВЧУК

«_31_» __ грудня __ 2025 р.

ЗВІТ

про науково-дослідну роботу за темою №25.03/2025:

«Проведення післяпроектного моніторингу (дослідження стану ґрунтів та водних об'єктів) щодо спеціального використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування (суцільних) та суцільних санітарних рубок на території Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (Костопільське надлісництво)

за 2025 рік
(частина II)

Керівник НДР:

старший науковий співробітник

канд. с.-г. наук, с. н. с.

Віктор ШЕВЧУК

Житомирська область, с. Довжик, 2025

ВИКОНАВЦІ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук, с. н. с.	В. В. Шевчук
Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук	О. В. Жуковський
Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук, доцент	Т. В. Курбет
Заступник начальника Костопільського надлісництва	О. В. Хевзюк
Провідний інженер з лісових культур відділу відтворення лісів Філії «Поліський лісовий офіс»	М. О. Гриб
Інженер лісового господарства I категорії Філії «Поліський лісовий офіс»	Ю. М. Шаблій
Лісничий Злазненського лісництва	О. О. Бутюк
Лісничий Стидинського лісництва	Ю. О. Льчук
Лісничий Моквинського лісництва	І. М. Мацерук
Лісничий Базальтівського лісництва	Р. В. Войт
Лісничий Костопільського лісництва	Є. В. Романюк
Лісничий Мидського лісництва	Ю. В. Наумович
Лісничий Мащанського лісництва	А. В. Чорний
Лісничий Деражненського лісництва	М. М. Прокопчук
Лісничий Новоставського лісництва	С. С. Шевчук
Лісничий Клеванського лісництва	Т. В. Лустюк
Лісничий Суського лісництва	А. Є. Цимбалюк
Лісничий Смержівського лісництва	В. М. Мелешук
Лісничий Корчинського лісництва	П. С. Мирончук
Лісничий Олександрійського лісництва	О. О. Самков
Лісничий Любомирського лісництва	В. М. Хилюк
Лісничий Здолбунівського лісництва	М. А. Цикун
Лісничий Корецького лісництва	П. В. Глюза

РЕФЕРАТ

Мета роботи: дослідити поширення рідкісних видів флори і фауни, рідкісних оселищ на ділянках планової діяльності на території Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Методика досліджень: методи лісової таксації, лісознавства, лісівництва, лісової типології, фітоценології, ботаніки, зоології, екології, созології.

Результати НДР будуть використані у практичній діяльності Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України», зокрема по збереженню та відновленню цільових об'єктів моніторингу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПІСЛЯПРОЕКТНИЙ МОНІТОРИНГ, КОСТОПІЛЬСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО, ФІЛІЯ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС», ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ», БІОТОП, ФІТОЦЕНОЗ, РІДКІСНІ ВИДИ ФЛОРИ І ФАУНИ, РІДКІСНІ ОСЕЛИЩА, РУБКИ ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ, ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ.

ВСТУП

Дослідження є черговим етапом післяпроектного моніторингу цільових об'єктів планової діяльності на території Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України», який здійснюється у відповідності до Висновків з ОВД № 21/01-202110228790/1 від 14.04.2022 р. (ДП «Костопільське ЛГ»), № 21/01-20211187280/1 від 05.11.2021 р. (ДП «Клеванське ЛГ») та № 21/01-20211157271/1 від 05.11.2021 р. (ДП «Рівненське ЛГ»). В процесі реформування лісового господарства ДП «Костопільське ЛГ», ДП «Клеванське ЛГ» та ДП «Рівненське ЛГ» були ліквідовані, а на їхній базі утворено Костопільське надлісництво філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України». Моніторинг виконано на основі натурного обстеження ділянок планової діяльності (рубки головного користування) у 2025 р. Програма робіт визначалася Планом післяпроектного моніторингу.

Головним завданням післяпроектного моніторингу флори, фауни і біорізноманіття було отримати перед проведенням планової діяльності актуальні дані про цільові об'єкти у виділах/частинах виділів, призначених під рубки головного користування у поточному році.

Згідно з вимогами оцінки впливу на довкілля, планова діяльність здійснюється з першочерговим врахуванням інтересів збереження видів рослин і тварин, включених до додатку 1 Резолюції № 6 (1998) Бернської конвенції, а також до додатків самої Конвенції, та типів природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції № 4 (1996) Бернської конвенції, інших зразків природних оселищ (біотопів), їхніх комплексів, які повинні охоронятися згідно з Habitat Directive, середовищ існування для мігруючих видів тварин. Бернська Конвенція – Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування у Європі (Берн, 19 вересня 1979 р.). Далі у цьому документі – Бернська Конвенція.

Для виділів/частин виділів, де зареєстровано рідкісні види та оселища, на основі експертної оцінки та з урахуванням статей 39, 40 Закону України «Про рослинний світ», статей 39, 40 Закону України «Про тваринний світ», визначено необхідний режим збереження та, за потреби, запропоновано заходи для збереження цільових об'єктів.

Допустимість або недопустимість планової діяльності у зазначених виділах визначали відповідно до вимог щодо режиму збереження популяцій, встановлених в останньому виданні Червоної книги України, а для інших видів та для типів природних оселищ (біотопів) та оселищ видів керувалися експертними оцінками.

Термін «біологічне різноманіття» (біорізноманіття) у даному звіті вживається у визначенні Конвенції про охорону біологічного різноманіття від 1992 р., ратифікованої Законом № 257/94-ВР від 29.11.1994 р.

1. МЕТОДИКА ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

1.1. Перелік цільових об'єктів, що підлягають моніторингу на території, де планується проведення планованої діяльності

1. Види фауни і флори, зазначені у додатку 1 Резолюції 6 (1998) Бернської Конвенції, а також у додатках до самої Конвенції. Для тварин враховуються осілі види, види, які розмножуються на даній території, залітні, кочові (мігруючі), рідкісні види, види на межі ареалу.

2. Природні середовища існування видів флори і фауни: місця зростання, розмноження, годівлі, полювання, водопою, зимівлі, ночівлі (наприклад, для кажанів), льонки, міграції, житло/хатки і природні схованки.

3. Типи природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції.

4. Об'єкти Червоної книги України [3, 4, 16, 17] та Зеленої книги України [5].

Переліки видів фауни, флори та природних оселищ наведено за документами:

1. Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція)[1].

2. Резолюція № 6 (1998) Постійного комітету Бернської конвенції «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів на їх збереження» з додатками.

3. Резолюція № 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» з додатком 1.

Ідентифікацію типів природних оселищ (біотопів) проводять, користуючись довідниками:

- Національний каталог біотопів України [2];

- Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

У випадку, коли біотоп на планованій ділянці є звичайним, для цих ділянок допускається наведення типу лісу за лісовпорядними даними та рослинної асоціації за домінантною класифікацією [9, 10, 11].

1.2. Періодичність та головні завдання моніторингу біорізноманіття та біотопів

На території надлісництва зростають як хвойні, мішані, листяні ліси бореального типу, так і широколистяні ліси. Тому моніторинг біорізноманіття проведено у два терміни: з 20 березня до 20 травня та з 10 червня до 20 липня поточного року. Дані терміни цілком забезпечують повне виявлення цільових об'єктів – видового складу рослинного світу, гніздових видів птахів, ссавців, комах тощо.

Завданнями моніторингу були: отримання дані про цільові об'єкти на ділянках, запланованих під планову діяльність; розробка плану заходів, визначених режимів збереження цільових об'єктів біорізноманіття та обмежень, внесення змін і доповнень. Для цього використано такі документи: Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018.Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance [12]; <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network> [7]; Національний каталог біотопів України [2]; Тлумачний посібник оселищ Резолюції № 4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

1.3. Показники, які досліджуються у цільових об'єктів на видовому рівні

Для всіх виявлених цільових об'єктів флори і фауни наводиться їх коротка характеристика. Вона включає такі показники:

1. Назву виду.

2. Квартал, виділ.

3. Автора знахідки, дату.
4. Коротку характеристику виявленої популяції.
5. Статус збереження виду.
6. Перспективи збереження виду.
7. Головні загрози.
8. Заходи, які будуть вжиті для збереження виду та його оселища при проведенні планової діяльності.

Статус збереження

Статус збереження – це загальна оцінка стану популяції певного виду тварин/рослин або типу природних оселищ (біотопів). Оцінюють за двома критеріями:

1. Наскільки добре збережені на території лісокористування природні середовища існування виду (місця для жител і схованок, для зимівлі, гніздування/розмноження/виведення потомства, місця годівлі/полювання, коридори для міграцій/вільних пересувань по території). При цьому враховують як загальну площу придатних середовищ існування, так і ступінь збереженості їхніх природних рис, важливих для існування певного виду тварин/рослин.

2. Здатність популяції до відновлення, наприклад, до самовідновлення, у разі припинення факторів порушень і турбування, або до відновлення за допомогою спеціальних, технічно доступних та економічно виправданих заходів і технологій.

Загальну екологічну оцінку статусу збереження виду тварин/рослин подають з використанням Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: there port for matfield-by-fieldguidance [12]. Статус збереження оцінюється за трибальною шкалою: сприятливий, несприятливий та невизначений.

Перспективи збереження

Перспективи збереження виду оцінюють у довготривалій перспективі і за сукупністю даних про вид, а саме:

- 1) зайнята площа або ареал, площі популяції;
- 2) розміри і динаміка популяції;
- 3) площі і якість природних середовищ існування для виду тварин або рослин (оселищ виду).

Рекомендована шкала відносної оцінки: а – перспективи хороші (сприятливі); б – несприятливі і неадекватні (для збереження виду); в – погані (дуже несприятливі); г – невідомо або не можливо встановити.

Перспективи збереження враховуються в оцінці статусу збереження. Статус збереження не може оцінюватися як сприятливий, якщо перспективи збереження не можна оцінити наступним чином: динаміка популяції конкретного виду тварин/рослин показує, що вид здатен до самопідтримання в довготривалій перспективі як життєздатний компонент у його природних середовищах існування; природний ареал виду не скорочується і ймовірно не почне скорочуватися у найближчому майбутньому (12 і більше років); в даний час зберігаються і ймовірно продовжать існувати достатні за площами/розмірами природні середовища існування (оселища виду) для збереження його популяції у довготривалій перспективі.

Головні порушуючі фактори і загрози

Головні порушуючі фактори – це несприятливі впливи на популяцію/популяції, що були зареєстровані за період досліджень або на час проведення обстежень. Загрози – це майбутні прогнозовані несприятливі впливи, що очікуються у найближчі 6-12 років і впливатимуть у довготривалій перспективі на життєздатність популяції або якість їхніх природних середовищ існування. Враховують порушуючі фактори і загрози власне для виду тварин/рослин і для його природних середовищ існування (оселищ виду). Користуються

переліком порушуючих факторів і загроз, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліків: через сайт www.coe.int за запитом «List of pressures and threats under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of pressures and threats» [6, 12].

При цьому, перелік найвищих категорій загроз наступний:

A – сільське господарство;

B – лісове господарство;

C – видобування корисних копалин;

D – енергетика (виробництво енергії) та пов'язана з цим інфраструктура;

E – будівництво транспортної інфраструктури та власне транспорт;

F – житлова, виробнича, промислова забудова, території та забудова, пов'язані з масовим відпочинком;

G – використання та вирощування біоресурсів (інше, ніж сільське господарство та лісове господарство);

H – порушення, спричинені втручанням людини (військові дії, заходи з цивільного захисту, протиаварійні заходи тощо);

I – чужинні види живих організмів, види, що важко піддаються контролю;

J – забруднення різного роду;

K – зміни природних середовищ існування, викликані людською діяльністю;

L – природні процеси (за винятком катастрофічних);

M – природні катастрофи;

N – зміна клімату;

X – порушуючі фактори і загрози невідомі або не встановлені.

Кожен з порушуючих факторів та загроз рекомендується оцінювати за ступенем впливу, користуючись наступною шкалою:

V – високий: вплив значний, прямий, на значній площі, є однією з головних причин значного скорочення площі або розміру популяції або погіршення їхніх середовищ існування, або вплив перешкоджає відновленню популяції або їхніх середовищ існування до сприятливого стану;

P – помірний: вплив помірної сили, прямий або переважно опосередкований, поширюється на середню за площею територію (фактори і загрози слабкої дії не повинні включатися до переліку головних порушуючих факторів і загроз).

Заходи для збереження/відновлення

Сюди належать необхідні заходи, які вже здійснюються, та заходи, які необхідно здійснювати для підтримання і відновлення популяцій (або природних оселищ) до сприятливого статусу збереження.

Застосовано такі ступені оцінки:

a – основні найбільш вагомні заходи вже відомі, але ще не застосовуються;

b – основні найбільш вагомні заходи вже застосовуються.

Користуються переліком природоохоронних заходів, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліку: через сайт www.coe.int за запитом «List of conservation measures under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of conservation measures»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex B. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 2: Definitions and Methods, Розділ 1. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8» [6].

1.4. Показники, які досліджуються у цільових об'єктів – рідкісних природних оселищ (біотопів)

Для рідкісних типів природних оселищ (біотопів) наводять:

1. Лісництво, номери кварталу та виділу та площу (га);
2. Habitat code – умовне позначення типу природних оселищ, згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до Бернської конвенції [6]
3. Офіційну назву типу природних оселищ згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до БК (доступ через сайт www.coe.int за пошуком «Species and habitats check lists for there porting under Resolution No 8. (2012)».
4. Репрезентативність. Репрезентативність типу природних оселищ означає міру «природності» певного оселища (біотопу) у конкретному локалітеті, ступінь відповідності його (оселища) складу тим рисам і показникам, що вважаються еталонними для даного типу природних оселищ. Оцінюється за наявністю характерних видів рослин у структурі природного оселища. Має 4 ступені:

- A – найвища,
- B – висока,
- C – посередня,
- D – найнижча.

Для оцінки репрезентативності певного типу природних оселищ, склад його рослинного покриву порівнюють з характеристиками у довідниках: тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8]; Inter pretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996)/ Group of Experts on Protected Areas and Ecological Networks. 2015. Оригінальна версія доступна через eunis.eea.europa.eu [13].

Статус збереження – це загальна оцінка якісного стану певного типу природних оселищ у даному локалітеті, таксаційному виділі.

Відновлення, статус і перспективи збереження певного типу природних оселищ оцінюють за 3-а ступенями оцінки:

A – природне оселище у дуже хорошому стані: структура дуже добре збережена, а перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) – хороші, незалежно від здатності до відновлення;

B – природне оселище у хорошому стані: структура добре або достатньо збережена, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг), хороші, відновлення легке або можливе, рідше – відновлення складне,

C – природне оселище у поганому стані: частково порушена структура, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) задовільні або несприятливі, відновлення легке або можливе, або відновлення дуже складне чи з певних причин неможливе.

Для оцінки статусу збереження використовують:

1. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex D. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».

2. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 2: Definitions and Methods, Розділ 2. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».

2. РЕЗУЛЬТАТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ КОСТОПІЛЬСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ФІЛІЇ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» (ВИСНОВОК ОВД № 21/01-202110228790/1)

2.1. Об'єкти післяпроектного моніторингу

Відповідно до Проекту організації та розвитку лісового господарства Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (Ірпінь, 2020), у 2025 р., головне користування планується проводити у формі суцільно-лісосічних рубок. Заплановано провести рубки головного користування, згідно зі звітами та Висновком ОВД (21/01-202110228790/1) у 7 лісництвах. У таблиці 2.1 наведено таксаційну характеристику ділянок планової діяльності, обстежених у 2025 рік.

Таблиця 2.1

Таксаційна характеристика ділянок планової діяльності

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	S виділу, га	Склад насадження	Вік, років	Повнота	Тип лісу
Злазненське лісництво							
1				7Сз3Сз+Бп+Ос		0,55	ВЗДС
2				8Сз2Сз+Бп		0,65	ВЗДС
3				8Сз2Сз+Бп		0,65	ВЗДС
4				10Сз+Гз		0,60	СЗГДС
5				10Сз+Бп+Ос		0,50	ВЗДС
6				9СзБп		0,50	ВЗДС
7				8Сз2Бп		0,60	ВЗДС
8				7Сз3Влч+Гз+Дз		0,40	СЗГДС
9				6Влч3Бп1Гз+Ос+Сз		0,50	С4ВЛО
10				4Влч2Бп2Гз1Ос1Дз		0,60	С4ВЛО
11				8Бп2Гз		0,50	СЗГДС
12				7Гз2Дз1Бп+Ос		0,60	СЗГДС
13				4Дз3Гз2Влч1Бп+Клг+Яз		0,50	СЗГДС
Стининське лісництво							
14				7Сз3Сз		0,70	В2ДС
15				6Сз4Сз		0,55	В2ДС
16				10Сз		0,50	ВЗДС
17				10Сз		0,60	А2С
18				6Влч4Бп		0,60	С4ВЛО
19				5Бп5Влч		0,60	С4ГДС
20				8Влч1Бп1Ос		0,50	С4ВЛО
21				7Влч3Сз		0,50	С4ВЛО
22				8Влч1Сз1Бп		0,60	С4ВЛО
23				10Влч		0,60	С4ВЛО
24				10Сз		0,56	В2ДС

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	S виділу, га	Склад насадження	Вік, років	Повнота	Тип лісу
25				10Сз		0,60	ВЗДС
26				4Влч3Влч2Бп1Сз		0,60	С4ВЛО
27				5Влч5Ос		0,60	С4ВЛО
28				5Бп4Влч1Сз		0,60	ВЗДС
29				5Бп4Ос1Сз		0,60	СЗГДС
30				10Сз		0,65	ВЗДС
31				10Сз		0,65	В2ДС
32				10Сз		0,65	В2ДС
33				10Сз		0,60	В2ДС
34				10Сз		0,70	В2ДС
Моквинське лісництво							
35				8Сз2Дз+Гз+Бп		0,60	СЗГДС
36				10Сз+Бп		0,60	ВЗДС
37				8Сз2Сз		0,55	А2С
38				10Сз		0,50	А2С
39				10Сз+Влч		0,55	В2ДС
40				7Сз3Сз		0,60	ВЗДС
41				6Сз2Яле1Дз1Бп		0,50	СЗГДС
42				8Сз2Влч+Ос		0,55	В4ДС
43				10Сз+Бп		0,60	ВЗДС
44				10Сз		0,60	ВЗДС
45				10Сз		0,60	ВЗДС
46				8Сз2Бп		0,60	В4ДС
47				10Сз		0,60	А2С
48				10Сз		0,50	С2ГДС
49				10Сз		0,60	В2ДС
50				10Сз		0,60	ВЗДС
51				5Яле3Сз1Бп1Гз		0,70	СЗГДС
52				10Влч		0,70	С4ВЛЧ
53				10Влч		0,70	С4ВЛО
54				5Влч3Яз1Бп1Гз		0,50	С4ВЛЧ
55				7Влч3Бп		0,70	С4ВЛЧ
56				6Влч2Яз1Бп1Ос		0,65	С4ВЛЧ
57				6Влч4Бп		0,60	С4ВЛО
58				8Сз2Сз		0,30	А2С
59				8Сз2Дз+Гз+Бп		0,60	СЗГДС
60				10Сз		0,60	А2С
61				9Сз1Сз		0,55	А2С

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	S виділу, га	Склад насадження	Вік, років	Повнота	Тип лісу
62				6Сз2Дз1Бп1Гз		0,75	С3ГДС
63				10Сз+Бп		0,55	В3ДС
64				6Влч2Дз2Гз+Бп		0,60	С4ВЛЧ
65				8Сз2Бп+Влч		0,75	В4ДСО
Базальтівське лісництво							
66				6Сз2Бп1Дз1Гз		0,60	С3ГДС
67				10Сз+Дз+Акб		0,60	С2ГДС
68				10Сз+Влч		0,60	С3ГДС
69				9Сз1Гз+Дз		0,60	С3ГДС
70				9Сз1Дз+Бп+Гз		0,70	С3ГДС
71				10Сз+Дз+Гз+Бп+Яле+Влч		0,60	С3ГДС
72				10Сз+Дз		0,65	С2ГДС
73				10Сз+Дз+Гз		0,50	С3ГДС
74				8Ос1Яле1Гз+Дз		0,60	С3ГДС
75				10Сз+Гз		0,70	С3ГДС
76				9Сз1Дз+Гз		0,70	С2ГДС
77				10Сз+Дз+Гз		0,50	С3ГДС
78				8Сз1Бп1Гз+Дз		0,60	С3ГДС
79				8Сз1Влч1Гз+Бп		0,60	С3ГДС
80				6Бп4Влч+Дз+Гз		0,55	С3ГДС
81				4Сз3Влч2Дз1Гз		0,60	С3ГДС
82				5Бп2Сз2Влч1Гз+Ос		0,50	С3ГДС
83				10Сз+Гз+Влч		0,65	С3ГДС
84				10Сз+Дз		0,70	С2ГДС
85				10Сз+Дз+Гз+Бп		0,60	С3ГДС
86				9Сз1Гз+Влч+Бп		0,65	С3ГДС
Костопільське лісництво							
87				5Бп3Гз2Дз+Влч+Ос+Сз		0,70	С3ГДС
88				8Влч2Влч+Яз		0,55	С4ВЛЧ
89				4Бп3Сз3Гз+Ос+Дз		0,65	С3ГДС
90				8Бп2Влч+Ос+Тб		0,75	С3ГДС
91				6Бп1Дз2Гз1Ос+Яз+Влч		0,75	С3ГДС
92				3Бп2Дз1Ос1Влч1Сз2Гз		0,70	С3ГДС
93				5Бп3Влч2Гз+Ос+Дз		0,70	С3ГДС
94				6Бп1Ос2Гз1Дз		0,70	С3ГДС
95				8Сз1Гз1Бп		0,65	С3ГДС
96				10Влч+Дз+Гз		0,75	С4ВЛЧ
97				8Дз2Гз+Сз		0,55	С3ГДС

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	S виділу, га	Склад насадження	Вік, років	Повнота	Тип лісу
98				5Дз2Сз1Бп2Гз		0,50	С3ГДС
99				5Дз5Гз+Бп+Клг		0,55	С3ГДС
100				7Гз1Дз2Бп+Ос		0,80	С2ГДС
Мидське лісництво							
101				10Сз+Бп		0,55	В3ДС
102				10Сз		0,50	В3ДС
103				5Бп3Влч1Ос1Сз		0,55	С4ВЛО
104				10Сз+Бп+Ос		0,50	В3ДС
105				7Влч2Бп1Сз+Ос		0,65	С4ВЛО
106				10Сз+Бп+Дз+Влч		0,50	В3ДС
107				10Сз		0,50	В3ДС
108				6Влч2Бп1Сз1Ос		0,70	С4ВЛО
109				7Бп1Дз1Влч1Гз+Ос+Сз+Яз		0,70	С3ВЛО
110				8Сз1Бп1Влч+Ос		0,70	В3ДС
111				6Влч2Бп2Сз		0,70	С4ВЛО
112				6Влч2Бп1Сз1Ос+Гз		0,70	С4ВЛО
113				8Сз2Бп		0,60	В3ДС
114				7Влч2Бп1Сз+Дз		0,70	С4ВЛО
Мащанське лісництво							
115				7Гз1Дз2Ос		0,55	С3ГДС
116				4Бп2Ос1Влч2Гз1Дз		0,70	С3ГДС
117				6Бп2Влч2Гз+Ос		0,75	С3ГДС
118				4Ос2Бп2Влч2Сз		0,60	С3ГДС
119				10Сз+Дз+Влч		0,50	В3ДС
120				5Бп3Влч1Ос1Сз+Гз+Дз		0,60	С3ГДС
121				7Сз3Дз+Бп		0,70	С3ГДС
122				7Влч2Бп1Сз+Дз		0,70	С4ВЛЧ
123				5Бп1Яле2Гз1Ос1Клг		0,60	С3ГДС

2.2. Планова діяльність Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

2.2.1. Характеристика ділянок планової діяльності

Результати чергового етапу післяпроектного моніторингу ділянок планової діяльності, обстежених у 2025 році, виконано у формі таблиці 2.2. У таблиці наведено біотопи та види рослин та тварин, які захищаються Червоною книгою України (ЧКУ) (Накази Міндовкілля, 2021) або Резолюцією Бернської конвенції (РБК). Біотопи подаються за Національним каталогом біотопів України з відповідними номерами і назвами. Ідентифіковані рідкісні біотопи виділено сірим кольором.

Таблиця 2.2

Характеристика ділянок планової діяльності

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослини під захистом ЧКУ, РБК
Злазненське лісництво				
1			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
2			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
3			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
4			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
5			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
6			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
7			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
8			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
9			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
10			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
11			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
12			Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси	-
13			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
Стидинське лісництво				
14			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
15			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
16			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
17			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
18			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
19			Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси	-
20			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
21			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
22			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
23			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
24			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
25			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
26			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
27			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
28			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
29			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
30			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
31			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
32			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
33			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
34			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
Моквинське лісництво				
35			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
36			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
37			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
38			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
39			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
40			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
41			Д2.6 Антропогенні хвойні ліси	-
42			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
43			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
44			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
45			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
46			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
47			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
48			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
49			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
50			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
51			Д2.6 Антропогенні хвойні ліси	-
52			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
53			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
54			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
55			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
56			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
57			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
58			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
59			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
60			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
61			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
62			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
63			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
64			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
65			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
Базальтівське лісництво				
66			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
67			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
68			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
69			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
70			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
71			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
72			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
73			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
74			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
75			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
76			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
77			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
78			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
79			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
80			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
81			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
82			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
83			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
84			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
85			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
86			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
Костопільське лісництво				
87			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
88			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
89			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
90			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
91			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
92			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
93			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
94			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
95			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
96			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
97			Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси	-
98			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
99			Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси	-
100			Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси	-
Мидське лісництво				
101			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
102			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
103			Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси	-
104			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
105			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
106			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
107			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
108			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
109			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
110			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
111			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
112			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
113			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
114			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
Мащанське лісництво				
115			Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси	-
116			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
117			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
118			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
119			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
120			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
121			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
122			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
123			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-

Кількість і повна назва біотопів за відповідними класифікаційними системами Європи і України наводиться у таблиця 2.3.

Таблиця 2.3

Номенклатура і представництво біотопів на ділянках планової діяльності, обстежених у 2025 році

№ п/п	Біотопи за класифікаційними системами України і Європи	Кількість об'єктів, одиниць
1	НКБУ: Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси; EUNIS: G1.A Мезо- і евтрофні ліси з домінуванням <i>Quercus</i> , <i>Carpinus</i> , <i>Fraxinus</i> , <i>Acer</i> , <i>Tilia</i> , <i>Ulmus</i> і споріднені ліси; G1.9 Незаплавні ліси з домінуванням <i>Betula</i> , <i>Populus tremula</i> or <i>Sorbus aucuparia</i> ; Бериська конвенція: <u>G1.A1 Ліси <i>Quercus</i> – <i>Fraxinus</i> – <i>Carpinus betulus</i> на евтрофних і мезотрофних ґрунтах;</u> Оселища Директива: <u>9170 Дубово-грабові ліси <i>Galio-Carpinetum</i>.</u>	5
2	НКБУ: Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси; EUNIS: G1.7 Термофільні листопадні ліси; G4.C Мішані термофільні ліси сосново-дубові ліси; Бериська конвенція: <u>G1.7 Термофільні листопадні ліси;</u> Оселища Директива: <u>9110*Євросибірські степові діброви.</u>	6
3	НКБУ: Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси; EUNIS: G1.9 Незаплавні ліси з домінуванням <i>Betula</i> , <i>Populus tremula</i> або <i>Sorbus aucuparia</i> , G4.4 Мішані ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Betula</i> .	19
4	НКБУ: Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена; EUNIS: G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням <i>Alnus</i> або <i>Fraxinus</i> ; Бериська конвенція: <u>G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням <i>Alnus</i> або <i>Fraxinus</i>;</u> Оселища Директива: <u>91E0 Заплавні ліси з <i>Alnus glutinosa</i> та <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnionincanae</i>).</u>	24
5	НКБУ: Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси; EUNIS: G1.C Культури широколистяних листопадних дерев виразно неприродного характеру; G4.F Мішані лісові культури; G5.2 Ділянки антропогенного широколистяного листопадного лісу малої площі; G5.5 Ділянки антропогенного мішаного листопадного лісу малої площі.	2

№ п/п	Біотопи за класифікаційними системами України і Європи	Кількість об'єктів, одиниць
6	НКБУ: Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги (G3.42111 Субконтинентальні зеленомохові ліси сосни звичайної; G3.42113 Субконтинентальні молінієві ліси сосни звичайної; G3.42114 Субконтинентальні різнотравні ліси сосни звичайної); G4.4 Мішані ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Betula</i> ; G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>).	62
7	НКБУ: Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної; EUNIS: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси, G4.1 Мішані заболочені ліси; Бернська конвенція: <i>G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; Оселищна Директива: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси.</i>	3
8	НКБУ: Д2.6 Антропогенні хвойні ліси; EUNIS: G3.F Культурні хвойних виразно неприродного характеру; G5.3 Ділянки антропогенного хвойного лісу малої площі; G5.5 Ділянки антропогенного мішаного лісу малої площі.	2
Разом:		123

Лісові біотопи (за НКБУ) представлені наступними деревними, чагарниковими та трав'яними рослинами, мохами та лишайниками:

Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси. Ці насадження в основному представлені дубом звичайним та грабом звичайним, також трапляються береза повисла, осика, клен гостролистий та сосна звичайна. Підлісок має низьку зімкнутість, складається в основному з ліщини звичайної, бузини чорної, крушини ламкої, бруслини європейської та бородавчастої. Живий надґрунтовий покрив представлений копитняком європейським, зірочником лісовим, воронячим оком звичайним, печіночницею звичайною, підлісником європейським, просянкою розлогою, зеленчуком жовтим, медункою темною, осокою пальчастою, осокою волосистою (проективне покриття становить 25-45 %, не рівномірне);

Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси. Вони представлені мішаними насадженнями з дуба звичайного, сосни звичайної, граба звичайного, осика, вільхи чорної, ясена звичайного та берези повислої. У підліску зустрічається крушина ламка, горобина звичайна, бузина чорна, бруслина бородавчаста та ліщина звичайна. Живий надґрунтовий покрив складається з конвалії звичайної, купини пахучої, суниці лісової, буквиці лікарської, вероніки дібрової, дзвоників персиколистих, зірочника лісового, материнки звичайної, косяниці, конюшини альпійської, наперстянки великоквіткової, перлівки пониклої, смовді гірської, тонконогів лучного та дібровного, орляка звичайного (проективне покриття становить 75-90 %);

Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси. У цих лісах головною утворюючою породою виступає береза повисла та осика з домішкою сосни звичайної, вільхи чорної, дуба звичайного, граба звичайного, клена гостролистого та ялини європейської. У підліску зустрічається крушина ламка та горобина звичайна. Трав'яно-чагарничковий ярус складається із тонконогів лучного та дібровного, осоки шорстковолосистої, польовиці пагононосною, веснівки дволистої, одинарника європейського, молінії голубої, орляка звичайного, чорниці (проективне покриття становить 80-90 %);

Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена. Вони представлені вільхою чорною та березою повислою з домішкою ясена звичайного, сосни звичайної, осики, граба звичайного та дуба звичайного. У підліску наявна крушина ламка, горобина звичайна, верба козяча. До складу живого надґрунтового покриву входять осоки трясучковидна, гостровидна і побережна, зірочник польовий, вербозілля звичайне, чемериця Лобелієва, веснівка дволиста, плакун верболистий, малина звичайна, смовдь болотна, комиш лісовий,

щитники чоловічий та шартрський, кропиви дводомна і жабрійолиста, ситник розлогий (проективне покриття складається 50-85 %);

Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси. Вони представлені деревостанами з берези повислої, осики, вільхи чорної та сосни звичайної. У підліску трапляється крушина ламка та горобина звичайна. Живий надґрунтовий покрив представлений осокою трясучковидною, молінією голубою, щитником шартрським, тонконогом звичайним, польовицею пагононосною, вересом звичайним, зозулиним льоном звичайним, сфагном оманливим та магелланським (проективне покриття становить 65-70 %);

Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної. Вони представлені наступними деревними видами рослин: сосною звичайною, березою повислою, дубом звичайним з домішкою вільхи чорної, граба звичайного та осики. У підліску зустрічається крушина ламка та горобина звичайна. Живий надґрунтовий покрив складається з конвалії звичайної, чорниці, брусниці, вересу звичайного, молінії голубої, орляка звичайного, дикрану багатоніжкового, плевроцію Шребера (проективне покриття 70-85 %);

Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної. Ці ліси складаються з сосни звичайної та берези повислої або вільхи чорної, також трапляється незначна домішка осики. Підлісок представлений крушиною ламкою та вербою козячою. Трав'яно-чагарничковий ярус складається з молінії голубої, багна болотного, буяхів, чорниці, брусниці, вереса звичайного, журавлини болотної, а моховий ярус – з дикрана багатоніжкового, плевроція Шребера, сфагна оманливого, зозулиного льону звичайного (проективне покриття становить 80-90 %);

Д2.6 Антропогенні хвойні ліси. Вони представлені деревостанами з сосни звичайної або ялиною європейською з домішкою берези повислої, граба звичайного та дуба звичайного. У підліску трапляється крушина ламка та горобина звичайна. Живий надґрунтовий покрив представлений конвалією звичайною, купиною пахучою, буквицею лікарською, веронікою дібровою, дзвониками персиколистими, зірочником лісовим, материнкою звичайною, суницями лісовими, косяницею, конюшиною альпійською, молінією голубою, дикраном багатоніжковим, плевроцієм Шребера та зозулиним льоном звичайним (проективне покриття становить 60-75 %).

У загальному частка типових біотопів на ділянках плавної діяльності становить 69,1 %, а рідкісних лісових біотопів – 30,9 %.

2.2.2. Рідкісні біотопи на ділянках планової діяльності

На території Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» у місцях планової діяльності, обстежених у 2025 р., усього виявлено 38 лісових рідкісних біотопів. Їхня оцінка наведена у таблиці 2.4, а таксаційна характеристика цих ділянок планової діяльності наведена у таблиці 2.1.

Планову діяльність заплановано провести на 38 ділянках у 4 лісових рідкісних біотопах – Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси, Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси, Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена та Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної. Репрезентативність цих лісових рідкісних біотопів на ділянках планової діяльності є високою, посередньою або найнижчою. За статусом збереження ці біотопи є у хорошому або поганому стані, а перспективи збереження – хороші, задовільні і несприятливі. Основними причинами поганого стану цих насаджень є невідповідність деяких деревних порід типам лісорослинних умов, низька відносна повнота та інші фактори. Також, у цих насаджень знижується можливість виконувати ними екосистемні послуги. Наступним заходом є проведення планової діяльності і формування корінних насаджень більш адаптованих до змін клімату.

Таблиця 2.4

Перелік та характеристика рідкісних біотопів на ділянках планової діяльності, обстежених у 2025 р., на території надлісництва

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Рідкісний біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
Злазненське лісництво							
1			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному типі лісу
2			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному типі лісу
3			Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси	посередня	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному типі лісу
4			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
Стидинське лісництво							
5			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
6			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
7			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	найнижча	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
8			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
9			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Рідкісний біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
10			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
11			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	найнижча	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному типі лісу
Моквинське лісництво							
12			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
13			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	висота	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
14			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
15			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
16			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	висока	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
17			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
18			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
19			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
20			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Рідкісний біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
21			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
22			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному типі лісу
Базальтівське лісництво							
23			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
24			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	найнижча	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
Костопільське лісництво							
25			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
26			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному типі лісу
27			Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси	висока	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
28			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
29			Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси	посередня	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному типі лісу
30			Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси	найнижча	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному типі лісу

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Рідкісний біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
Мидське лісництво							
31			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
32			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
33			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
34			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
35			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
Мащанське лісництво							
36			Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси	посередня	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному типі лісу
37			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	найнижча	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу
38			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у поганому стані	задовільні	відновлення у корінному типі лісу

Для збереження рідкісних лісових біотопів і угруповань рослин на території надлісництва створено ряд природно-заповідних об'єктів, зокрема лісові заповідні урочища «Золотолинська дача» (Стидинське лісництво), «Дубові насадження» (Моквинське лісництво), «Еталонні насадження» (Моквинське та Базальтівське лісництва), «Космачівщина» (Моквинське лісництво), «Ділянка лісу» (Базальтівське лісництво), «Базальтівська діброва» (Базальтівське лісництво), «Базальтівська Дача» (Базальтівське

лісництво), «Острівні вікові насадження» (Костопільське лісництво), «Вікові ялинові насадження» (Костопільське лісництво), «Соснові насадження» (Мащанське лісництво), «Сосново-дубові насадження» (Мащанське лісництво), «Ялинові насадження» (Мащанське лісництво); болотне заповідне урочище «Стидинська дача» (Стидинське лісництво); орнітологічний заказник місцевого значення «Мар'янівський» (Моквинське лісництво); лісовий заказник місцевого значення «Базальтівський» (Базальтівське лісництво); ботанічний заказник місцевого значення «Рокитнянська Діброва» (Костопільське лісництво).

2.3. Дослідження планової діяльності за 2022-2025 рр.

У 2025 році на території Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» спостереження проводились і на ділянках планової діяльності 2022-2025 років. Нині це зруби, на яких проводиться/проведено відновлення лісу природним чи штучним способами. На усіх цих ділянках сформувався наступний біотоп за Національним каталогом біотопів України – ДЗ Біотопи з недавно знищеним деревним ярусом (EUNIS: G5.7 Молоді лісові культури і поростеві деревостани, G5.8 Вируби і згарища). Цей біотоп є перехідним, у майбутньому можуть сформуватися типові або рідкісні біотопи (оселища) в залежності від складу фітоценозу, його наближення до «еталонності» і лісорослинних умов.

У процесі поточних обстежень встановлено, що трелювання і складування заготовленої лісопродукції та утилізація порубкових решток за межами ділянок планової діяльності не проводилися. Вивезення деревини та роботи з приведення лісосічних ділянок до стану, придатного до лісовідновлення, виконувалися оперативню. На усіх ділянках планової діяльності 2022-2025 років наявні порубочні рештки в об'ємі $5 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$ різних стадій розкладання і діаметрів. Також на ділянках наявні залишені дерева-насічники. Їхня кількість залежить від площі ділянки, основними породами є сосна звичайна та дуб звичайний.

Моніторинг показав, що фактів помітних порушень структурно-функціональних складових у виділах, прилеглих до ділянок планової діяльності, не спостерігається. У цілому деревостан, підріст, підлісок, трав'яно-чагарниковий ярус, мохи і лісова підстилка в узлісних зонах прилеглих до зрубів насаджень не мають ознак значимих ушкоджень. Рослинний покрив в оточуючих виділах за відсутності прямої дії лісгосподарських операцій не зазнав негативного впливу через проведення планової діяльності. Правомірним є висновок про те, що планова діяльність 2022-2025 рр. не призвела до значного негативного впливу на збереженість біорізноманіття.

2.4. Дослідження наявності видів флори та фауни занесених до Червоної книги України на ділянках планової діяльності та в оточуючих виділах

У процесі післяпроектного моніторингу під час обстеження місць планової діяльності на території Костопільське надлісництво філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» встановлювали наявність видів рослин і тварин, які підлягають охороні за Червоною книгою України, Резолюції Бернської конвенції або Європейським червоним списком.

Післяпроектні моніторингові дослідження свідчать, що на ділянках планової діяльності, обстежених у 2025 році, на території надлісництва відсутні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України, Резолюції Бернської конвенції або Європейського червоного списку.

2.5. Післяпроектний моніторинг в об'єкті Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413) на території Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

2.5.1. Інформація щодо досліджень в об'єктах Смарагдової мережі

Об'єкт Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413) не охоплює територію надлісництва, а лише межує з нею. Так, цей об'єкт Смарагдової мережі межує з окремими кварталами Стидинського (квартали № 53, 55-56, 58), Моквинського (квартали № 36, 44, 54, 60, 74-76), Злазненського (квартал № 41) і Базальтівського (квартали № 1-2, 15, 27, 43) лісництв.

В об'єкті Смарагдової мережі *Horyn river valley in Rivne region (UA0000413)* зафіксовані наступні біотоми за НКБУ:

водні біотоми:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.223 Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.32 Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм; C1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм; C1.3411 Угруповання водяних жовтеців на мілководдях; C1.3413 Зарості *Hottonia palustris* на мілководдях; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B1.1.4 Дистрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C1.4 Постійні стоячі дистрофні водойми; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3160 Природні дистрофні озера та стави;

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C3.51 Євро-сибірські низкорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C3.4 Маловидові угруповання низкорослих біляводних або земноводних рослин; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; C2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

болотні біотоми:

- B2.1.1 Осокові карбонатні болота без сфагнових мохів (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D4.1 Багаті низинні болота, в тому числі евтрофні високотравні низинні болота і карбонатні флеші та мочарі; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7210*Карбонатні низинні болота з *Cladium mariscus* та з видами *Caricion davalliana*);

- B2.1.2 Карбонатні болота зі сфагновими мохами (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D4.1 Багаті болота, включаючи евтрофні високотравні та карбонатні болота; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7230 Лужні низинні болота);

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

трав'яні біотоми:

- T2.4.1 Рівнинні та низькогірні пустищні луки (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: E1.71. Угруповання *Nardus stricta*);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.1.2 Вологі оліготрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: E3.5 Мокрі або вологі оліготрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви**: 6410 Молінієві луки на вапнякових, торф'яних або глинистомулистих ґрунтах (*Molinion caeruleae*).

чагарникові та чагарничкові біотоми:

- Ч7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: F9.1 Прирічкові чагарники);

лісові біотоми:

- D1.6.1 Заплавні вербові і тополеві ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: G1.11 Прирічкові вербові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви**: 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- D2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви**: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

D2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви**: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Horyn river valley in Rivne region (UA0000413)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини – не зафіксовано,

безхребетні:

- рогач звичайний (жук-олень) (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),

- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

риби:

- білизна звичайна (*Aspius aspius* (Linnaeus, 1758),

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),

- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),

- мінога українська (*Eudontomyzon mariae* (Berg, 1931)

- чехоня (*Pelecus cultratus* (Linnaeus, 1758),

- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),

- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),

- журавель сирій (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),

- змієїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),

- квак звичайний (*Nycticorax nycticorax* (Linnaeus, 1758),

- крячок річковий (*Sterna hirundo* (Linnaeus, 1758),

- крячок чорний (*Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758),

- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),

- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),

- лунь болотяний (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),
- лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),
- осоїд євразійський (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758),
- очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831)
- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
- сова бородата (*Strix nebulosa* (J.R.Forster, 1772),
- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),
- шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783),

ссавці:

- широковух звичайний (*Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774).

2.5.2. Дослідження щодо впливу на види та оселища об'єкта Смарагдової мережі

Ділянки планової діяльності розташовані за межами об'єкта Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413). Також слід відмітити, що планова діяльність не проводиться у виділах, які безпосередньо примикають до цього об'єкту Смарагдової мережі. Впливу планової діяльності на види та оселища в об'єкті Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413) є нейтральним або відсутнім. Основними негативними чинниками на види та оселища в цих об'єктах Смарагдової мережі є стихійні явища, зокрема пожежі природного та антропогенного походження; еколого-кліматичні чинники, зокрема зниження рівня ґрунтових вод у результаті посух; антропогенні чинники, зокрема перекриття русла рік та підтоплення прилеглих територій, зміна гідрологічного режиму території, браконьєрський відстріл хижих птахів, використання пестицидів у сільському господарстві.

2.6. Ідентифікація належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів

Під час проведення післяпроектного моніторингу встановлювали належність ділянок планової діяльності до пралісів, квазіпралісів і природних лісів. Для ідентифікації використовували «Методику визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів та природних лісів».

Проаналізувавши ділянки планової діяльності на території Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України», не виявлено насаджень старших 120 років та площею більше 4,0 га.

2.7. Інформація щодо проведення лісовідновлення на ділянках планованої діяльності

Лісовідновлення проводиться штучним та природним способами (табл. 2.5). Природне поновлення проходить насіннєвим (засівання ділянок насінням передбачено від стіни лісу та насінників (залишених після планової діяльності 2022-2025 рр.)) та/або вегетативним шляхами. В основному деревами-насінниками виступають сосна звичайна та/або дуб звичайний. Природним шляхом лісовідновлюються зруби наступними деревними породами: сосна звичайна, вільха чорна та береза повисла. Природне поновлення проводять без/з сприянням.

Штучне лісовідновлення лісу (створення лісових культур) на планових ділянках 2023-2025 років проводилося наступним чином: обробіток ґрунту – механізований (нарізка борозн, оранка); спосіб посадки – вручну; розміщення посадкових місць у залежності від

виду деревної породи – $2,5 \times 0,6-0,8$, $2,5 \times 1,0$, $2,7 \times 0,7$, $3,0 \times 0,6-0,8$, $3,0 \times 1,0-1,1$, $3,5 \times 0,7$, $3,5 \times 1,0$, $4,0 \times 0,7$ м; схема змішування 9-8-7-6-5-4-3 ряди хвойних (сосна, ялина) або листяних (дуб, ясен) : 1-2-3-4-5-6-7 рядів листяних (дуб, береза, ясен, вільха, горіх чорний, дуб червоний) або хвойних (ялина, модрина, сосна) порід або 5 рядів сосни (дуба) : 1 ряд ялини (дуб) : 3 ряди дуба (модрина, сосни) : 1 ряд ялини (дуб). Головними породами під час створення лісових культур у залежності від лісорослинних умов виступають сосна звичайна, дуб звичайний, ялина європейська, ясен звичайний. У середньому під час штучного лісовідновлення висаджується у діапазоні 2900-6700 шт·га⁻² сіянців/саджанців деревних порід. Цієї кількості є достатньо для формування насадження.

Таблиця 2.5

Рік проведення	Суцільні зруби, всього га	в т. ч. головне користування	Лісовідновлення, га										
			Всього	в т. ч. за основними лісоутворюючими породами						в т. ч. за рахунок лісосіки поточного року, га	в тому числі, га		
				Сосна звичайна	Дуб звичайний	Вільха чорна	Ялина європейська	Береза повисла	Осика		Лісові культури	Природне поновлення	в т. ч. сприяння природному поновленню
2023	462,0	454,0	424,8	221,3	106,5	77,8	8,6	8,6	2	134,5	134,5	0	0
2024	459,0	433,0	498,5	298,3	94,4	68,7	18,2	18,9	0	163,5	163,5	0	0
2025	376,2	351,8	343,5	174,9	54,4	83,0	7,7	21,5	0	30,5	225,5	114,4	18,6

2.8. Облік заготовленої деревини та лісопродукції

На території Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» основними деревними породами для заготівлі деревини та лісопродукції є сосна звичайна, дуб звичайний, береза повисла та вільха чорна. Облік заготовленої деревини подається у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Заготовлена деревина та лісопродукція за видами рубок, куб. м.
(01.01.2025-24.12.2025)

Лісництво	Освітлення	Прочищення	Прорідження	Прохідна рубка	Суцільнолісосічні рубки	Санітарні рубки вибіркові	Санітарні рубки суцільні	Інші рубки	Загальний об'єм
Базальтиське	2,014	11,080	347,347	2741,332	11525,410	558,524	0,000	1771,2089	16956,9159
Злазненське	0,000	0,000	437,515	3026,849	5605,079	1000,057	0,000	0,0000	10069,5000
Костопільське	0,000	17,288	299,294	4829,819	8315,720	2284,928	0,000	0,0000	15747,0490
Машанське	0,000	7,049	521,970	2113,796	11114,773	1471,856	1196,369	0,0000	16425,8130
Мидське	0,000	0,000	344,167	4017,559	3480,721	2557,083	0,000	0,0000	10399,5300
Моквинське	0,000	0,000	369,923	6247,139	19187,981	855,144	0,000	0,0000	26660,1870
Стидницьке	0,000	7,000	227,061	2051,311	5186,039	0,000	0,000	0,0000	7471,4110
Всього:	2,014	42,417	2547,277	25027,805	64415,723	8727,592	1196,369	1771,2089	103730,4059

3. РЕЗУЛЬТАТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ КОСТОПІЛЬСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ФІЛІЇ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» (ВИСНОВОК ОВД № 21/01-20211187280/1 ДП «КЛЕВАНСЬКЕ ЛГ»)

3.1. Планова діяльність філії «Костопільське лісове господарство» ДП «Ліси України» (ДП «Клеванське ЛГ»)

Результати чергового етапу післяпроектного моніторингу ділянок планової діяльності. Планована діяльність (ділянки більше 1 га) на 2026 рік згідно Висновку ОВД № 21/01-20211187280/1 ДП «Клеванське ЛГ» не планується.

3.2. Планова діяльність філії «Костопільське лісове господарство» ДП «Ліси України» (ДП «Клеванське ЛГ») за 2022-2025 рр.

У 2025 році дослідження проводились на ділянках планової діяльності 2022-2025 років, нині це зруби, на яких проводиться/проведено відновлення лісу штучним або природним способами. На усіх цих ділянках сформувався наступний біотоп за Національним каталогом біотопів України – Д3 Біотопи з недавно знищеним деревним ярусом (EUNIS: G5.7 Молоді лісові культури і поростеві деревостани, G5.8 Вируби і згарища). Цей біотоп є перехідним, у майбутньому можуть сформуватися типові або рідкісні біотопи (оселища) в залежності від складу фітоценозу, його наближення до «еталонності» і лісорослинних умов. У місцях планової діяльності надлісництва будуть сформовані наступні лісові біотопи, за НКБУ: Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси, Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси, Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси, Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси, Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси, Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена, Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної та Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної.

У процесі поточних обстежень ділянок планової діяльності 2022-2025 рр. встановлено, що трелювання і складування заготовленої лісопродукції та утилізація порубкових решток за межами ділянок планової діяльності не проводилися. Вивезення деревини та роботи з приведення лісосічних ділянок до стану, придатного до лісовідновлення, виконувалися оперативно. На усіх ділянках планової діяльності наявні порубочні рештки в об'ємі $5 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$ різних стадій розкладання і діаметрів. Також на ділянках наявні залишені дерева-насітники. Їхня кількість залежить від площі ділянки, основними породами є сосна звичайна та дуб звичайний.

Охорона рідкісних лісових біотопів і угруповань рослин на території надлісництва проводиться у ряді природо-заповідних об'єктів, зокрема орнітологічний заказник місцевого значення «Чортове болото» (Дережненське лісництво), ботанічний заказник загальнодержавного значення «Суський» (Суське лісництво); лісовий заказник місцевого значення «Обурок» (Сморжівське лісництво), лісові заповідні урочища «Суська Дача» (Суське лісництво), «Сморжівське» (Сморжівське лісництво), «Покоси» (Сморжівське лісництво) та «Жуківське» (Сморжівське лісництво).

3.3. Дослідження наявності видів флори та фауни на ділянках планової діяльності

У процесі післяпроектного моніторингу у місцях планової діяльності 2022-2025 рр. на території Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (ДП «Клеванське ЛГ») оцінювали стан і наявність рідкісних видів рослин і

тварин, які підлягають охороні за Червоною книгою України, Резолюції Бернської конвенції або Європейським червоним списком.

Післяпроектні моніторингові дослідження свідчать, що на ділянках планової діяльності попередніх років на території надлісництва відсутні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України, Резолюції Бернської конвенції або Європейським червоним списком.

Моніторинг показав, що фактів помітних порушень структурно-функціональних складових у виділах, прилеглих до ділянок планової діяльності, не спостерігається. У цілому деревостан, підріст, підлісок, трав'яно-чагарниковий ярус, мохи і лісова підстилка в узлісних зонах прилеглих до зрубів насаджень не мають ознак значимих ушкоджень. Рослинний покрив в оточуючих виділах за відсутності прямої дії лісгосподарських операцій не зазнав негативного впливу через проведення планової діяльності, є цілком обґрунтованим. Правомірним є висновок про те, що планова діяльність 2022-2025 рр. не призвела до значного негативного впливу на збереженість біорізноманіття.

3.4. Післяпроектний моніторинг в об'єктах Смарагдової мережі Tsumanska Pushcha (UA0000112) та Horyn river valley in Rivne region (UA0000413) на території Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (ДП «Клеванське ЛГ»)

3.4.1. Інформація щодо досліджень в об'єктах Смарагдової мережі

Об'єкт Смарагдової мережі Tsumanska Pushcha (UA0000112) не охоплюють територію надлісництва, а лише межують з нею. Так, об'єкт Смарагдової мережі Tsumanska Pushcha (UA0000112) межує з західної сторони надлісництва окремих кварталів Новоставського та Дерезнянського лісництв.

Об'єкт Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413) частково охоплює територію надлісництва – Клеванське (квартали № 6, 7, 16, 17, 25, 26) та Суське (квартали № 9, 10, 17, 33, 34, 37-39) лісництва.

В об'єкті Смарагдової мережі *Horyn river valley in Rivne region (UA0000413)* зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.223 Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.32 Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм; C1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм; C1.3411 Угруповання водяних жовтеців на мілководдях; C1.3413 Зарості *Hottonia palustris* на мілководдях; **Додаток I Оселищної Директиви**: 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B1.1.4 Дистрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: C1.4 Постійні стоячі дистрофні водойми; **Додаток I Оселищної Директиви**: 3160 Природні дистрофні озера та стави;

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: C3.51 Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); **Додаток I Оселищної Директиви**: 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції**: C3.4 Маловидові угруповання низькорослих біляводних або земноводних рослин; **Додаток I Оселищної**

Директиви: 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; C2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitriche-Batrachion*);

болотні біотоми:

- B2.1.1 Осокові карбонатні болота без сфагнових мохів (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D4.1 Багаті низинні болота, в тому числі евтрофні високотравні низинні болота і карбонатні флеші та мочарі; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7210*Карбонатні низинні болота з *Cladium mariscus* та з видами *Caricion davallianae*);

- B2.1.2 Карбонатні болота зі сфагновими мохами (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D4.1 Багаті болота, включаючи евтрофні високотравні та карбонатні болота; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7230 Лужні низинні болота);

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

трав'яні біотоми:

- T2.4.1 Рівнинні та низькогірні пустищні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E1.71. Угруповання *Nardus stricta*);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.1.2 Вологі оліготрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E3.5 Мокрі або вологі оліготрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6410 Молінієві луки на вапнякових, торф'яних або глинистомулистих ґрунтах (*Molinion caeruleae*)).

чагарникові та чагарничкові біотоми:

- C7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Берської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

лісові біотоми:

- D1.6.1 Заплавні вербові і тополеві ліси (**Резолюція 4 Берської конвенції:** G1.11 Прирічкові вербові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- D2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (**Резолюція 4 Берської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

D2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (**Резолюція 4 Берської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Tsumanska Pushcha (UA0000112)* зафіксовані наступні біотоми за НКБУ:

водні біотоми:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C3.51 Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C3.4 Маловидові угруповання низькорослих біляводних або земноводних рослин; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; C2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотопи:

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B3 Мезотрофні болота (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D2.3 Перехідні болота та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

трав'яні біотопи:

- T1.1.1 Псамофітні трав'яні біотопи на кислих субстратах (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E1.9 Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 2330 Континентальні дюни з незімкненими угрупованнями з *Corynephorus* та *Agrostis*);

- T2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6510 Низинні сінокосні луки (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);

- T3.3.2 Мокрі луки з домінуванням високотрав'я (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6430 Гідрофільні високотравні каймові угруповання рівнин та від монтанного до альпійського висотних поясів);

чагарникові та чагарничкові біотопи:

- C7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Берської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

лісові біотопи:

- D1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси (**Резолюція 4 Берської конвенції:** G1.A1 Ліси *Quercus* – *Fraginus* – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9170 Дубово-грабові ліси *Galio-Carpinetum*);

- D1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (**Резолюція 4 Берської конвенції:** G1.8 Ацидофільні дубові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);

- Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);
- Д1.6.1 Заплавні вербові і тополеві ліси (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.11 Прирічкові вербові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);
- Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням *Alnus* або *Fraxinus*; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);
- Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.41 Заболочені вільхові ліси на некіислому торфі);
- Д1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);
- Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);
- Д2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; X04 Комплекси верхових боліт; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Horyn river valley in Rivne region (UA0000413)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини – не зафіксовано,

безхребетні:

- рогач звичайний (жук-олень) (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),

- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

риби:

- білизна звичайна (*Aspius aspius* (Linnaeus, 1758),

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),

- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),

- мінога українська (*Eudontomyzon mariae* (Berg, 1931)

- чехоня (*Pelecus cultratus* (Linnaeus, 1758),

- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),

- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),

- журавель сирій (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),

- зміїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),

- квак звичайний (*Nycticorax nycticorax* (Linnaeus, 1758),

- крячок річковий (*Sterna hirundo* (Linnaeus, 1758),

- крячок чорний (*Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758),

- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),

- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),

- лунь болотяний (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),

- лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),

- осоїд євразійський (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758),

- очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831)
- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
- сова бородата (*Strix nebulosa* (J.R.Forster, 1772),
- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),
- шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783),

ссавці:

- широковух звичайний (*Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774).

В об'єкті Смарагдової мережі *Tsumanska Pushcha (UA0000112)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- зозуліні черевички справжні (*Cypripedium calceolus* L.)
- кальдезія білозоролиста (*Caldesia parnassifolia* (Bassi) Parl.),

безхребетні:

- вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo* (Linnaeus, 1758),
- рогач звичайний (жук-олень) (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),
- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- балобан (*Falco cherrug* (JEGray, 1834),
- баранець великий (*Gallinago media* (Latham, 1787),
- беркут (*Aquila chrysaetos* (Linnaeus, 1758),
- бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766),
- глушець (*Tetrao urogallus* (Linnaeus, 1758),
- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),
- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),
- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),
- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- зміїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),
- крячок річковий (*Sterna hirundo* (Linnaeus, 1758),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),
- лунь болотяний (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),
- лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),
- лунь польовий (*Circus cyaneus* (Linnaeus, 1766),
- орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758),
- орябок (*Tetrastes bonasia* (Linnaeus, 1758),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),
- погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),
- пугач (*Bubo bubo* (Linnaeus, 1758),
- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
- сичик-горобець євразійський (*Glaucidium passerinum* (Linnaeus, 1758),
- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
- сова бородата (*Strix nebulosa* (J.R.Forster, 1772),

- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrax* (Linnaeus, 1758),
- чернь білоока (*Aythya nyroca* (Güldenstädt, 1770),

ссавці:

- бобр європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758),
- бізон європейський (*Bison bonasus* (Linnaeus, 1758),
- ведмідь бурий (*Ursus arctos* (Linnaeus, 1758),
- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),
- рись звичайна (*Lynx lynx* (Linnaeus, 1758),
- норка європейська (*Mustela lutreola* (Linnaeus, 1761).

3.4.2. Дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі

Ділянки планової діяльності (більше 1 га) розташовані за межами об'єкта Смарагдової мережі Tsumanska Pushcha (UA0000112) та Horyn river valley in Rivne region (UA0000413). Також слід відмітити, що планова діяльність не проводиться у виділах, які безпосередньо примикають до цих об'єктів Смарагдової мережі.

Під час післяпроектного моніторингу на території надлісництва на ділянках планованої діяльності попередніх років відсутні рідкісні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України, Резолюції Бернської конвенції та Європейського червоного списку.

У загальному слід підкреслити, що вплив планової діяльності на види та оселища в об'єктів Смарагдової мережі є відсутнім або нейтральним.

3.5. Облік заготовленої деревини та лісопродукції

Лісове господарство на території надлісництва ведеться за наступними основними деревними породами – дуб звичайний, сосна звичайна, береза повисла, осика та вільха чорна. Облік заготовленої деревини та лісопродукція від інших видів планованої діяльності наведений у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Заготовлена деревина та лісопродукція за видами рубок, куб. м.
(01.01.2025-24.12.2025)

Лісництво	Прочищення	Прорідження	Прохідна рубка	Санітарні рубки вибіркові	Санітарні рубки суцільні	Суцільно-лісосічні рубки	Лісовідновні рубки	Інші рубки	Загальний об'єм
Деражненське	0,000	176,314	6915,463	1214,846	0,000	2016,996	0,000	0,000	10323,619
Новоставське	0,000	532,162	4285,350	2257,638	0,000	3294,570	116,142	0,000	10485,862
Клеванське	37,311	137,512	5899,018	2469,066	0,000	3129,746	878,667	0,000	12551,320
Суське	0,000	406,459	3503,767	4191,180	0,000	2702,040	0,000	0,000	10803,446
Сморжівське	9,044	91,459	573,375	1453,043	0,000	3725,666	338,419	18,997	6210,003
Решуцьке	7,350	0,000	2821,561	1687,980	1687,980	0,000	969,548	0,000	21594,887
Всього:	53,705	1343,906	23998,534	1687,980	1687,980	14869,018	2302,776	18,997	71969,137

3.6. Ідентифікація належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів

Під час проведення післяпроектного моніторингу у надлісництві встановлювали належність ділянок планової діяльності до пралісів, квазіпралісів і природних лісів. Для ідентифікації використовували «Методику визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів та природних лісів». Під час післяпроектного моніторингу у надлісництві не виявлено насаджень приналежних пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ КОСТОПІЛЬСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ФІЛІЇ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» (ВИСНОВОК ОВД № 21/01-20211157271/1 ДП «РІВНЕНСЬКЕ ЛГ»)

4.1. Планова діяльність Костопільського надлісництва Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (ДП «Рівненське ЛГ»)

Результати чергового етапу післяпроектного моніторингу ділянок планової діяльності. Планована діяльність (ділянки більше 1 га) на 2026 рік згідно Висновку ОВД 21/01-20211157271/1 ДП «Рівненське ЛГ» не планується.

4.2. Планова діяльність Костопільського надлісництва Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (ДП «Клеванське ЛГ») за 2022-2025 рр.

У 2025 році дослідження проводились на ділянках планової діяльності 2022-2025 років, нині це зруби, на яких проводиться/проведено відновлення лісу штучним або природним способами. На усіх цих ділянках сформувався наступний біотоп за Національним каталогом біотопів України – Д3 Біотопи з недавно знищеним деревним ярусом (EUNIS: G5.7 Молоді лісові культури і поростеві деревостани, G5.8 Вируби і згарища). Цей біотоп є перехідним, у майбутньому можуть сформуватися типові або рідкісні біотопи (оселища) в залежності від складу фітоценозу, його наближення до «еталонності» і лісорослинних умов. У місцях планової діяльності надлісництва будуть сформовані наступні лісові біотопи, за НКБУ: Д1.2.1 Центральноєвропейські грабово-дубові ліси, Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси, Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси, Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси, Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена та Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної.

У процесі поточних обстежень ділянок планової діяльності 2022-2025 рр. встановлено, що трелювання і складування заготовленої лісопродукції та утилізація порубкових решток за межами ділянок планової діяльності не проводилися. Вивезення деревини та роботи з приведення лісосічних ділянок до стану, придатного до лісовідновлення, виконувалися оперативно. На усіх ділянках планової діяльності наявні порубочні рештки в об'ємі $5 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$ різних стадій розкладання і діаметрів. Також на ділянках наявні залишені дерева-насінники. Їхня кількість залежить від площі ділянки, основними породами є сосна звичайна та дуб звичайний.

Для збереження рідкісних лісових біотопів і угруповань рослин на території надлісництва, створено ряд природо-заповідних об'єктів, зокрема болотне заповідне урочище «Соломка» (Олександрійське лісництво); лісові заповідні урочища «Дубово-грабові насадження на Поліссі» (Корчинське лісництво), «Олександрійська Дача» (Олександрійське лісництво), «Порозівське» (Здолбунівське лісництво), «Ділянка букового лісу» (Здолбунівське лісництво) та «Спасівське» (Здолбунівське лісництво), ботанічні заказники місцевого значення «Гориньград» (Олександрійське лісництво), «Корнинський» (Здолбунівське лісництво) та «Кунинська Дача» (Здолбунівське лісництво).

4.3. Дослідження наявності видів флори та фауни на ділянках планової діяльності

У процесі післяпроектного моніторингу у місцях планової діяльності 2022-2025 рр. на території Костопільського надлісництва Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (ДП «Рівненське ЛГ») оцінювали стан і наявність рідкісних видів рослин і тварин, які підлягають охороні за Червоною книгою України, Резолюції Бернської конвенції або Європейським червоним списком.

Післяпроектні моніторингові дослідження свідчать, що на ділянках планової діяльності попередніх років на території надлісництва відсутні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України, Резолюції Бернської конвенції або Європейським червоним списком.

Моніторинг показав, що фактів помітних порушень структурно-функціональних складових у виділах, прилеглих до ділянок планової діяльності, не спостерігається. У цілому деревостан, підріст, підлісок, трав'яно-чагарниковий ярус, мохи і лісова підстилка в узлісних зонах прилеглих до зрубів насаджень не мають ознак значимих ушкоджень. Рослинний покрив в оточуючих виділах за відсутності прямої дії лісгосподарських операцій не зазнав негативного впливу через проведення планової діяльності, є цілком обґрунтованим. Правомірним є висновок про те, що планова діяльність 2022-2025 рр. не призвела до значного негативного впливу на збереженість біорізноманіття.

4.4. Післяпроектний моніторинг в об'єктах Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413), Korchyk river valley (UA0000356), Tsumanska Pushcha (UA0000112) та Nadsluchanskyi Regional Landscape Park (UA0000101) на території Костопільського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (ДП «Рівненське ЛГ»)

4.4.1. Інформація щодо досліджень в об'єктах Смарагдової мережі

Об'єкти Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413), Korchyk river valley (UA0000356), Tsumanska Pushcha (UA0000112) та Nadsluchanskyi Regional Landscape Park (UA0000101) не охоплюють територію надлісництва, а лише неопосередковано межують з нею. Так, об'єкт Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413) межує з південною стороною окремих кварталів Олександрійського лісництва, об'єкт Смарагдової мережі Korchyk river valley (UA0000356) – з східною стороною окремих кварталів Корецького лісництва, об'єкт Смарагдової мережі Tsumanska Pushcha (UA0000112) – з західною стороною окремих кварталів Корчинського лісництва та об'єкт Смарагдової мережі Nadsluchanskyi Regional Landscape Park (UA0000101) – з північною стороною окремих кварталів Корецького лісництва. Слід відмітити, що в об'єкт Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413) входить квартал № 45 Олександрійського лісництва.

В об'єкті Смарагдової мережі *Horyn river valley in Rivne region (UA0000413)* зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.223 Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.32 Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм; C1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм; C1.3411 Угруповання водяних жовтеців на мілководдях; C1.3413 Зарості *Hottonia palustris* на мілководдях; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B1.1.4 Дистрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.4 Постійні стоячі дистрофні водойми; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3160 Природні дистрофні озера та стави;

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C3.51 Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); **Додаток I**

Оселищної Директиви: 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C3.4 Маловидові угруповання низькорослих біляводних або земноводних рослин; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; C2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

болотні біотоми:

- B2.1.1 Осокові карбонатні болота без сфагнових мохів (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** D4.1 Багаті низинні болота, в тому числі евтрофні високотравні низинні болота і карбонатні флеші та мочарі; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7210*Карбонатні низинні болота з *Cladium mariscus* та з видами *Caricion davallianae*);

- B2.1.2 Карбонатні болота зі сфагновими мохами (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** D4.1 Багаті болота, включаючи евтрофні високотравні та карбонатні болота; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7230 Лужні низинні болота);

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

трав'яні біотоми:

- T2.4.1 Рівнинні та низькогірні пустищні луки (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** E1.71. Угруповання *Nardus stricta*);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.1.2 Вологі оліготрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** E3.5 Мокрі або вологі оліготрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6410 Молінієві луки на вапнякових, торф'яних або глинистомулистих ґрунтах (*Molinion caeruleae*)).

чагарникові та чагарничкові біотоми:

- C7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

лісові біотоми:

- D1.6.1 Заплавні вербові і тополеві ліси (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G1.11 Прирічкові вербові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*));

- D2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

D2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Tsumanska Pushcha* (UA0000112) зафіксовані наступні біотоми за НКБУ:

водні біотоми:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C3.51 Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C3.4 Маловидові угруповання низькорослих біляводних або земноводних рослин; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; C2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотопи:

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B3 Мезотрофні болота (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D2.3 Перехідні болота та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

трав'яні біотопи:

- T1.1.1 Псамофітні трав'яні біотопи на кислих субстратах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E1.9 Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 2330 Континентальні дюни з незімкненими угрупованнями з *Corynephorus* та *Agrostis*);

- T2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6510 Низинні сінокісні луки (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);

- T3.3.2 Мокрі луки з домінуванням високотрав'я (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6430 Гідрофільні високотравні каймові угруповання рівнин та від монтанного до альпійського висотних поясів);

чагарникові та чагарничкові біотопи:

- C7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

лісові біотопи:

- D1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.A1 Ліси *Quercus* – *Fraxinus* – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9170 Дубово-грабові ліси *Galio-Carpinetum*).

- Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);
- Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);
- Д1.6.1 Заплавні вербові і тополеві ліси (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.11 Прирічкові вербові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);
- Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясеня (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням *Alnus* або *Fraxinus*; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);
- Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.41 Заболочені вільхові ліси на некислому торфі);
- Д1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);
- Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);
- Д2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; X04 Комплекси верхових боліт; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Nadsluchanskyi Regional Landscape Park (UA0000101)* зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; *Додаток I Оселищної Директиви*: 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);
- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; *Додаток I Оселищної Директиви*: 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitriche-Batrachion*);
- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотопи:

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);
- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);
- B3 Мезотрофні болота (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);
- B4.2 Мочажини (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7150 Западини на торф'яних субстратах з *Rhynchosporion*);

трав'яні біотоми:

- T1.1.1 Псамофітні трав'яні біотоми на кислих субстратах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E1.9 Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 2330 Континентальні дюни з незімкненими угрупованнями з *Corynephorus* та *Agrostis*);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.3.2 Мокрі луки з домінуванням високотрав'я (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6430 Гідрофільні високотравні каймові угруповання рівнин та від монтанного до альпійського висотних поясів);

чагарникові та чагарничкові біотоми:

- C7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

- C8 Псамофітні чагарникові угруповання (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

лісові біотоми:

- D1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.A1 Ліси *Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9170 Дубово-грабові ліси *Galio-Carpinetum*);

- D1.2.2 Східноевропейські мезофільні евтрофні ліси дуба звичаного і липи серцелистої лісової зони (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.A1 Ліси *Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах);

- D1.3.2 Липові ліси на кам'янистих ґрунтах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.A4 Ліси на крутих схилах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9180*Ліси *Tilio-Acerion* на схилах, осипищах і в ярах);

- D1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.8 Ацидофільні дубові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);

- D1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- D2.2.1 Лишайникові ліси сосни звичайної (**Додаток I Оселищної Директиви:** 91T0 Центральноевропейські лишайникові ліси сосни звичайної);

- D2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

кам'янисті відслонення та інші біотоми зі слабкорозвиненим рослинним покривом:

- K2.1.3 Вапнякові скелі рівнинних регіонів (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E1.11 Євро-сибірські угруповання на уламках скель; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6110*Наскельні карбонатні або базифільні трав'яні угруповання *Alyso-Sedion albi*);

- K5.1 Хазмофітні та мохові угруповання затінених силікатних скель (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** H3.1 Кислі силікатні континентальні скелі; **Додаток I Оселищної Директиви:** 8220 Хазмофітна рослинність силікатних скелястих схилів).

В об'єкті Смарагдової мережі *Korchyk river valley (UA0000356)* зафіксовані наступні біотоми за НКБУ:

водні біотоми:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; **Додаток**

I Оселищної Директиви: 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C3.51 Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C3.4 Маловидові угруповання низькорослих біляводних або земноводних рослин; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.1 Мезотрофні та евтрофні водотоки зі швидкою течією (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C2.27 Мезотрофна рослинність швидких водотоків; C2.28 Евтрофна рослинність швидких водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; C2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

трав'яні біотоми:

- T2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6510 Низинні сінокісні луки (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);

чагарникові та чагарничкові біотоми:

- C7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

лісові біотоми:

- D1.6.1 Заплавні вербові і тополеві ліси (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G1.11 Прирічкові вербові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- D1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G1.8 Ацидофільні дубові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);

- D1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- D1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням *Alnus* або *Fraxinus*; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- D1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G1.41 Заболочені вільхові ліси на некіислому торфі);

- D1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- D2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

Д2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (Резолюція 4 Бериської конвенції: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; Додаток I Оселищної Директиви: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Horyn river valley in Rivne region (UA0000413)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини – не зафіксовано,

безхребетні:

- рогач звичайний (жук-олень) (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),

- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

риби:

- білизна звичайна (*Aspius aspius* (Linnaeus, 1758),

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),

- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),

- мінога українська (*Eudontomyzon mariae* (Berg, 1931)

- чехоня (*Pelecus cultratus* (Linnaeus, 1758),

- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),

- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),

- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),

- змієїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),

- квак звичайний (*Nycticorax nycticorax* (Linnaeus, 1758),

- крячок річковий (*Sterna hirundo* (Linnaeus, 1758),

- крячок чорний (*Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758),

- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),

- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),

- лунь болотяний (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),

- лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),

- осоїд євразійський (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758),

- очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),

- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831)

- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),

- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),

- сова бородата (*Strix nebulosa* (J.R.Forster, 1772),

- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),

- шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783),

ссавці:

- широкоух звичайний (*Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774).

В об'єкті Смарагдової мережі *Tsumanska Pushcha (UA0000112)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- зозуліні черевички справжні (*Cypripedium calceolus* L.)

- кальдезія білозоролиста (*Caldesia parnassifolia* (Bassi) Parl.),

безхребетні:

- вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo* (Linnaeus, 1758),

- рогач звичайний (жук-олень) (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),
- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- балобан (*Falco cherrug* (JEGray, 1834),
- баранець великий (*Gallinago media* (Latham, 1787),
- беркут (*Aquila chrysaetos* (Linnaeus, 1758),
- бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766),
- глушець (*Tetrao urogallus* (Linnaeus, 1758),
- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),
- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),
- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),
- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- зміїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),
- крячок річковий (*Sterna hirundo* (Linnaeus, 1758),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),
- лунь болотяний (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),
- лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),
- лунь польовий (*Circus cyaneus* (Linnaeus, 1766),
- орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758),
- орябок (*Tetrastes bonasia* (Linnaeus, 1758),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),
- погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),
- пугач (*Bubo bubo* (Linnaeus, 1758),
- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
- сичик-горобець євразійський (*Glaucidium passerinum* (Linnaeus, 1758),
- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
- сова бородата (*Strix nebulosa* (J.R.Forster, 1772),
- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrax* (Linnaeus, 1758),
- чернь білоока (*Aythya nyroca* (Güldenstädt, 1770),

ссавці:

- бобер європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758),
- бізон європейський (*Bison bonasus* (Linnaeus, 1758),
- ведмідь бурий (*Ursus arctos* (Linnaeus, 1758),
- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),
- рись звичайна (*Lynx lynx* (Linnaeus, 1758),
- норка європейська (*Mustela lutreola* (Linnaeus, 1761).

В об'єкті Смарагдової мережі *Nadsluchanskyi Regional Landscape Park (UA0000101)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- півники угорські (*Iris aphylla* L.),
- сон великий (*Pulsatilla grandis* Wender.),
- сон розкритий (*Pulsatilla patens* (L.) Mill.),

- рододендрон жовтий (*Rhododendron luteum* (L.) Sweet),

безхребетні:

- борос Шнайдера (*Boros schneideri* (Panzer, 1795),

- вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo* (Linnaeus, 1758),

- каптурник лінійчастий (*Stephanopachys linearis* (Kugelann, 1792),

- каптурник посмугований (*Stephanopachys substriatus* (Paykull, 1800),

- офіогомфус Цецилія (*Ophiogomphus cecilia* (Fourcroy, 1785),

- плоскотілка червона (*Cucujus cinnaberinus* (Scopoli, 1763),

- рогач звичайний (жук-олень) (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758),

- рябець великий (*Hypodryas maturna* (Linnaeus, 1761),

- тіньюлюб рудовусий (*Phryganophilus ruficollis* (Fabricius, 1798),

- червінець непарний (*Lycaena dispar* (Haworth, 1803),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),

- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

риби:

- білизна звичайна (*Aspius aspius* (Linnaeus, 1758),

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),

- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),

- пічкур білоперий (*Romanogobio albipinnatus* (Lukasch, 1933),

- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

- щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata* (De Filippi, 1863),

птахи:

- бугай водяний (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758),

- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),

- дрімлюга звичайна (*Caprimulgus europaeus* (Linnaeus, 1758),

- дятел білоспинний (*Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1802),

- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),

- жовна сива (*Picus canus* (J.F.Gmelin, 1788),

- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),

- журавель сирій (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),

- зміїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),

- кібчик червононогий (*Falco vespertinus* (Linnaeus, 1766),

- кропив'янка рябогруда (*Sylvia nisoria* (Bechstein, 1792),

- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),

- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),

- мухоловка мала (*Ficedula parva* (Bechstein, 1792),

- мухоловка білошия (*Ficedula albicollis* (Temminck, 1815),

- орел-карлик (*Hieraetus pennatus* (Gmelin, 1788),

- осоїд євразійський (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758),

- підсоколик малий (*Falco columbarius* (Linnaeus, 1758),

- погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),

- погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),

- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),

- сова болотяна (*Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763),

- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),

- шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783),

- яструб великий (*Accipiter gentilis* (Linnaeus, 1758),

- яструб малий (*Accipiter nisus* (Linnaeus, 1758),

савці:

- бобер європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758),
- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758).

В об'єкті Смарагдової мережі *Korchyk river valley* (UA0000356) охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- рододендрон жовтий (*Rhododendron luteum* (L.) Sweet),
- безхребетні** – не зафіксовано,
- землеводні** – не зафіксовано,
- плазуни** – не зафіксовано,

риби:

- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),
- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- ссавці** – не зафіксовано.

4.4.2. Дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі

Ділянки планової діяльності (більше 1 га) розташовані за межами об'єкта Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413), Korchyk river valley (UA0000356), Tsumanska Pushcha (UA0000112) і Nadsluchanskyi Regional Lanscape Park (UA0000101) та безпосередньо не примикають до них.

Під час післяпроектного моніторингу на території надлісництва на ділянках планованої діяльності попередніх років відсутні рідкісні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України, Резолюції Бернської конвенції та Європейського червоного списку.

У загальному слід підкреслити, що вплив планової діяльності на види та оселища в об'єктів Смарагдової мережі є відсутнім або нейтральним.

4.5. Облік заготовленої деревини та лісопродукції

Лісове господарство на території надлісництва ведеться за наступними основними деревними породами – дуб звичайний, сосна звичайна, береза повисла та вільха чорна. Облік заготовленої деревини та лісопродукція від інших видів планованої діяльності наведений у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1

Заготовлена деревина та лісопродукція за видами рубок, куб. м.
(01.01.2025-24.12.2025)

Лісництво	Освітлення	Прочищення	Прорідження	Прохідна рубка	Санітарні рубки вибіркові	Супільні санітарні рубки	Супільно-лісоосічні рубки	Інші рубки	Загальний об'єм
Здолбунівське	4,176	24,054	410,068	313,404	672,981	0,000	1321,242	2890,201	5636,126
Корецьке	0,000	0,000	1161,895	1407,018	776,369	0,000	6719,762	0,000	10065,044
Корчинське	0,000	0,000	204,401	4828,336	3215,466	1442,382	3035,576	0,000	12726,161
Любомирське	0,000	0,000	449,252	5454,254	836,486	0,000	1539,275	0,000	8279,267
Олександрійське	0,000	0,000	65,089	4587,755	455,490	0,000	10000,307	0,000	15108,641
Всього:	4,176	24,054	2290,705	16590,767	5956,792	1442,382	22616,162	2890,201	51815,239

4.6. Ідентифікація належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів

Під час проведення післяпроектного моніторингу у надлісництві встановлювали належність ділянок планової діяльності до пралісів, квазіпралісів і природних лісів. Для ідентифікації використовували «Методику визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів та природних лісів». Під час післяпроектного моніторингу у надлісництві не виявлено насаджень приналежних пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

5. ПЕРЕЛІК ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА УСУНЕННЯ ВПЛИВУ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ВИЯВЛЕНІ МІСЦЯ ЗРОСТАННЯ/ПЕРЕБУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ

Для зменшення негативного впливу лісгосподарських заходів на біорізноманіття, у тому числі і виявлених видів тварин та рослини Червоної книги України пропонуються наступні заходи:

- відновлення лісів на ділянках планової діяльності у корінному вигляді. У свіжих і вологих сугрудах формувати насадження мішаного складу з 4-6 одиницями у складі дуба звичайного. У вологих і сирих вільхових типах практикувати відновлення насаджень як природним, так і штучним способами з 4-6 одиницями вільхи чорної, 1-2 одиницями дуба звичайного, 1-2 одиницями ясена звичайного;

- в усіх біотопах, на кожній ділянці планової діяльності, необхідно виконувати цільову оцінку можливостей природного поновлення, надаючи йому перевагу перед штучним. Забезпечити максимально можливе збереження життєздатного підросту основних лісотвірних порід (головних і супутніх) і переведення його в склад майбутнього насадження;

- у разі незадовільного прогнозу природного поновлення після проведення планової діяльності або формування похідних деревостанів, зокрема осичників, слід створювати суцільні/часткові лісові культури;

- для дуба звичайного чи вільхи чорної, доцільним є також використання вегетативного природного поновлення шляхом селективного відбору лідируючих особин з гнізд порості;

- у разі, коли у прилеглих до ділянок виділах наявні рідкісні біотопи та рідкісні види рослин, проводити планову діяльність у зимовий період часу та у спосіб, який би убезпечував від ушкодження стіни лісу та надґрунтовий покрив оточуючих насаджень;

- збереження рідкісних лісових біотопів на території надлісництва, охорона їх від незаконних рубань та пожеж, а за можливості переводити їх у природно-заповідному фонді;

- під час проведення лісовпорядкування та відводів ділянок у планову діяльність проводити обстеження на наявність рідкісних видів рослин, перебування/гніздування тварин;

- фіксувати місця гніздівлі хижих птахів та створювати охорону зону відповідно до чинного законодавства;

- проводити пропаганду щодо збереження лісових насаджень та рідкісних видів рослин і тварин;

- при виявленні ерозійних процесів на ділянках планової діяльності, господарські заходи потрібно припинити і вжити заходів для зупинки розвитку ерозійних процесів.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного післяпроектного моніторингу на території Костопільського надлісництва Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (Висновки з ОВД № 21/01-202110228790/1 від 14.04.2022 р. (ДП «Костопільське ЛГ»), № 21/01-20211187280/1 від 05.11.2021 р. (ДП «Клеванське ЛГ») та № 21/01-20211157271/1 від 05.11.2021 р. (ДП «Рівненське ЛГ»)) у 2025 році можна зробити наступні висновки:

1. На території надлісництва заплановано проведення планової діяльності на ділянках понад 1 га у 7 лісництвах колишнього ДП «Костопільське ЛГ» (№ 21/01-202110228790/1).

2. На території надлісництва не планується планова діяльність на ділянках понад 1 га у 6 лісництвах колишнього ДП «Клеванське ЛГ» (№ 21/01-20211187280/1) та у 5 лісництвах колишнього ДП «Рівненське ЛГ» (№ 21/01-20211157271/1).

3. На території надлісництва на ділянках планової діяльності понад 1 га (лісництва колишнього ДП «Костопільське ЛГ» (Висновок ОВД № 21/01-202110228790/1) трапляються наступні біотопи, за НКБУ, Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси, Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси, Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси, Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси, Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена, Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези, Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси та Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної.

4. За рядом визначальних критеріїв (поширеність, репрезентативність, статус і перспективність збереження тощо), більшість рідкісних біотопів на ділянках планової діяльності понад 1 га, обстежених у 2025 році (Висновок ОВД № 21/01-202110228790/1), не потребує спеціальних заходів з охорони, а наступним кроком, для усіх рідкісних біотопів є проведення заходів з відновлення у корінному типі лісу. Крім, того усі рідкісні лісові біотопи і угруповання рослин на території надлісництва, охороняються у ряді природно-заповідних об'єктів, де планова діяльність не проводиться.

5. На ділянках планової діяльності понад 1 га, обстежених у 2025 році, на території надлісництва (Висновок ОВД № 21/01-202110228790/1) не зафіксовано видів рослин та тварин, які охороняються згідно Червоної книги України.

6. Об'єкт Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413) не охоплює територію надлісництва (лісництва колишнього ДП «Костопільське ЛГ», Висновок ОВД № 21/01-202110228790/1), а лише межує з нею. Планова діяльність не проводиться у виділах, які безпосередньо примикають до цього об'єкту Смарагдової мережі.

7. Об'єкт Смарагдової мережі Tsumanska Pushcha (UA0000112) не охоплює територію надлісництва (лісництва колишнього ДП «Клеванське ЛГ», Висновок № 21/01-20211187280/1), а лише межує з нею. Планова діяльність на ділянках понад 1 га не проводиться у виділах, які безпосередньо примикають до цього об'єкту Смарагдової мережі.

8. В об'єктах Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413), Korchyk river valley (UA0000356), Tsumanska Pushcha (UA0000112) і Nadsluchanskyi Regional Landscape Park (UA0000101) ділянки планової діяльності відсутні та безпосередньо не примикають до них (лісництва колишнього ДП «Рівненське ЛГ», Висновок № 21/01-20211157271/1).

9. У цілому, впливу планової діяльності на види та оселища в об'єктах Смарагдової мережі Horyn river valley in Rivne region (UA0000413), Tsumanska Pushcha (UA0000112), Korchyk river valley (UA0000356) та Nadsluchanskyi Regional Landscape Park (UA0000101) є нейтральним або відсутнім.

10. На ділянках планової діяльності 2022-2025 рр. проведено відновлення лісу природним чи штучним способом. Деревні породи відповідають типам лісорослинних умов і майбутні насадження формуються за корінним типом лісу. В основному у майбутньому

будуть сформовані хвойні та мішані ліси бореального типу, основними породами у яких є сосна звичайна, береза повисла, дуб звичайний та вільха чорна.

11. Встановлено, що трелювання і складування заготовленої лісопродукції та утилізація порубкових решток за межами ділянок площею понад 1 га планової діяльності не проводилися. Вивезення деревини та роботи з приведення ділянок планової діяльності до стану, придатного до лісовідновлення, виконувалися оперативно. На усіх ділянках планової діяльності 2022-2025 років наявні порубочні рештки в об'ємі $5 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$ різних стадій розкладання, також на ділянках залишаються дерева-насінники. У переважній більшості основними видами є сосна звичайна та дуб звичайний.

12. Фактів помітних порушень структурно-функціональних складових у виділах, прилеглих до ділянок планової діяльності, не спостерігається. Планована діяльність 2022-2025 років не призвела до негативного впливу на збереженість рослинного покриву. Окремі види рослин з різним охоронним статусом відзначаються високим ступенем швидкого самовідновлення у місцях планової діяльності.

13. Під час ідентифікації не виявлено належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів на ділянках планової діяльності, обстежених у 2025 році.

14. Лісовідновлення у 2025 році проведено на площі 343,5 га, у тому числі за рахунок лісосіки поточного року – 30,5 га (лісництвами колишнього ДП «Костопільське ЛГ» (№ 21/01-202110228790/1)).

15. На території надлісництва, у 2025 р., у загальному заготовлено 227514,7819 куб. м. деревина та лісопродукція (лісництвами колишнього ДП «Костопільське ЛГ» (№ 21/01-202110228790/1) заготовлено 103730,4059 куб. м, лісництвами колишнього ДП «Клеванське ЛГ» (№ 21/01-20211187280/1) – 71969,137 куб. м та лісництвами колишнього ДП «Рівненське ЛГ» (№ 21/01-20211157271/1) – 51815,239 куб. м).

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979 рік). – Київ: Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, 1998. – 76 с.
2. Національний каталог біотопів України / за ред. А. А. Куземко, Я. П. Дідуха, В. А. Онищенко, Я. Шеффера. – Київ: ФОП Клименко Ю. Я., 2018. – 442 с.
3. Червона книга України. Рослинний світ / під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 911 с.
4. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І. А. Акімова. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 600 с.
5. Зелена книга України. Рідкісні і такі, що перебувають під загрозою зникнення, та типові природні рослинні угруповання, які підлягають охороні/ під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Альтерпрес, 2009. – 448 с.
6. Резолюція 8 (2012) до Бернської конвенції. – www.coe.int за пошуком «Species and habitats check lists for there porting under Resolution No 8. (2012)».
7. Технічні документи щодо Смарагдової мережі <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network>– за запитом «Reference Portal for the Reporting under Resolution No. 8 (2012)».
8. Куземко А., Садогурська С., Василюк О. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. – Київ, 2017. – 124 с.
9. Природно-заповідний фонд України: територія та об'єкти загальнодержавного значення. – Київ: ЦЕОІ, 2009. – 332 с.
10. Атлас рослин-індикаторів і типів лісорослинних умов Українського Полісся / під ред. В. П. Краснова. – Новоград-Волинський: НОВОград, 2009. – 488 с.
11. Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance / T-Pvs/Pa (2017) Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats. Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 8th meeting 27-28 September 2017. – 109 p.
12. Interpretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996)/ Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 2015.
13. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ), та видів рослин та грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ)» № 111 від 15.02.2021 р.
14. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ), та видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ)» № 29 від 19.01.2021 р.

Додатки додаються у звіті для службового користування